
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

ZSOLTÁR 119 - XI.

Zsoltár 119, 81-88

2014. 12.21.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Galata levél 3:25-4.:5.

Imádkozunk: Küldd el Szentlekedet, Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, és ébressz bennünk is buzgó szeretetet, hálát szabadításodért, hogy gyermekeiddé fogadtál bennünket, hogy többé már nem vagyunk alávetve e világ elemeinek, akik addig ámbár szolgák voltunk, de mostmár szabadok vagyunk és gyermekek. Hadd magasztaljunk, hadd dicsőítsünk és hadd áldjunk Téged, Mennyei Atyánk ezért a kimondhatatlan, nagy jótéteményedért, örökkévaló szeretetedért. És hadd köszönjük meg most is hűségedet, hogy megőriztél és megtartottál bennünket. Hadd köszönjük meg munkádat bennünk, szívünkben, életünkben, ahogyan készítesz bennünket a nagy ünnepre, ahogyan gondolatunkat és életünket is arrafelé fordítod. Hadd kérjük most is, hogy Igéd és Szentleked által segíts bennünket még jobban elmélyedni örökkévaló szereteted titkában, csodálni és ámulni a Te nagy szabadításodat. Kérünk hát, küldd el Szentlekedet, áldd meg istentiszteletünket, közösségünket, adj nekünk élő Igét, útmutatást, bátorító szót. Krisztusért, a mi szabadító Urunkért kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

Textus: 119. zsoltár 81 - 88. vers:

Elsenyved lelkem szabadításodért epekedve; az én reménységem a te igédben van. A te beszédedért epekedve elfogyatkoznak szemeim, mondván: mikor vígasztalsz meg engem?

Bár olyanná lettem, mint a tömlő a füstön, rendeléseidről nem feledkezem el.

Hány napja van még szolgádnak? És mikor tartasz ítéletet üldözőim felett?

Vermet ástak nekem a kevélyek, akik nem a te törvényed szerint élnek.

Minden parancsolatod igaz; csalárdul üldöznek engem; segíts meg engem!

Kis híján semmivé tettek engem e földön, de én nem hagytam határozataidat.

A te kegyelmed szerint eleveníts meg engem, hogy megőrizhessem szádnak bizonyosságait.

Kezeket fel! – mondotta egyszer nekünk általános iskolában, hetedikben kedvenc humoros fizika tanárunk és mutatta is: kezeket fel, hadd lássam tenyereiteket! Tudniillik dolgozatírásra készültünk és akkoriban az volt a szokás, hogy tintával fölírtuk a képleteket a tenyerünkre, így puskáztunk. Ő pedig látni akarta, mi van a tenyerünkön. Azért hozom fel, kedves testvérek, ezt a régi jelenetet, mert ma a kéz betűje következik: *kaf betűvel*, „k” betűvel kezdődik ez a szakasz és minden egyes sorkezdetében „k” betű van. A régi héber abc szerint a *kaf* szó, *amivel ezt a betűt jelölik*, kezet jelent (egészen pontosan a kitért kezet, a tenyeret vagy a markot jelenti). Eddig is utaltam már rá, hogy a régi atyák, néha szinte rögeszmésen egy-egy kezdőbetűnek is megpróbálták a jelentését kikutatni, s olykor igen erőltetett magyarázatokban bonyolódtak. Én ezt a módot nem követtem eddig sem, de most mégis felvethetjük azt a kérdést, hogy mi van a kezekben?! Mi látunk a kezekben, amikor föltárod – ahogyan a régiek imádkoztak –, hogy felemelt kézzel, Isten felé nyújtott kezekkel Őhozzá közeledj, mi van a kezekben? Mi van a tenyeredre írva? – mert hát, a puska is, tudjuk, mindig dupla munka, a puskázó diák csak azt írja le, amit tud... Afféle kis emlékeztető az.

Mire emlékeztetjük magunkat, amikor kitérjük a tenyerünket, amikor az ég felé nyújtjuk? Mi van a kezekben, mi van odaírva? Ézsaiás prófétát már idéztem legutóbb, így vigasztal és buzdít bennünket az Úr: markomba metszettelek téged, rólad meg ne feledkezem (Ézsaiás 49,15-16). Minthogy azonban a zsoltárban mindig van megfordítás (Isten mond valamit, nekünk is kell mondani valamit, Istenről állítunk valamit, magunkról is kell állítani valamit), hadd kérdezzem meg: mi van a kezünkben? A sorsunk? A saját életünk? – legalább úgy, ahogy a mondás tartja: ki-ki a maga szerencséjének kovácsa? Vagy legalább az időnk a kezünkben van? Markoljuk az időt, marokra fogtuk? Mindenki ismeri a menedzser szót, ez angolosan írva úgy van, hogy manager, ez egy olasz szóból származik, manageri, ebben pedig a manus latin szó van, és azt jelenti, hogy a lovas markolja a gyeplőt. Ura a helyzetnek. Nos, vannak menedzserek, akiknek nem szívesen adjuk magunkat az uralmuk alá, időnként meg fölfogadunk egy-egy intézőt, aki a dolgokat kézbe veszi és elrendezi. A zsoltáros imádságra emeli a kezét, és milyen megdöbbenő: a kezében most kérdések vannak! Mégpedig az idő nagy kérdései.

Nincs is több kérdés az egész zsoltárban! Olvassuk csak végig. Megjegyzem, aki a modern fordításokat olvassa, találni fog még kérdőjelet, de azok költői kérdések, vagyis voltaképpen állítások. Ilyen mély, egzisztenciális, életünket, sorsunkat meghatározó kérdés több nincs ebben a zsoltárban, – és milyen érdekes, mindenik kérdés az idő körül forog: mikor? Ez a nagy kérdés: mikor?! Sőt, kedves testvérek, azt hiszem, ez Isten gyermekeinek az igazi kérdése: mikor?! És ezt nemcsak adventben szabad kérdezni, mert advent abszolút módon az idő világa és adventben döntő módon az idő kérdéseit tesszük föl! Úgy látom, mindig ezt a kérdést tesszük fel, kell feltennünk – és nem is baj, ha rá van írva a tenyerünkre, bele van vésve a markunkba, hogy el ne felejtjük: mikor?! Megfelelő pillanatban, jó alkalommal jusson csak eszünkbe, úgy, ahogyan itt, a zsoltár kellős közepén, a sűrűben, egyszerűen csak elénk kerül, de nem véletlen, hanem jó okkal. Most vagyunk ugyanis az erdő, azaz az élet sűrűjében, most kell feltenni a kérdést: mikor?! A skótoktól

tanultam egy mondást: amit bármikor meg lehet csinálni, azt sose csinálják meg! Továbbvizsem: amit bármikor meg lehet kérdezni, azt sose kérdezik meg. Bizony, még az időre vonatkozó kérdésnek is megvan az ideje, úgy, ahogyan a prédikátor könyve mondja: mindennek rendelt ideje van: lehet érteni ezt így is: van ideje a hallgatásnak, van ideje a szólásnak, azaz a kérdésnek (Prédikátor 3,7). De én most nem erről akarok szólni, hanem konkrétan csak arról a kérdéstről: mikor?! Ez eleve odatartozik az időhöz.

Az időről viszont nem akarok sokat beszélni. Elég sokat töprengtek, és azt hiszem, még többet fecsegték már róla a filozófusok, meg a költők. Talán Augustinus mondja a legjobban, mikor fölteszi a kérdést, mi hát az idő? „Ha senki sem kérdezi, tudom, ha megkérdezik tőlem és meg akarom magyarázni, nem tudom.” Vagy egészen pontosan, egy más helyen így fogalmaz: „nem tudom, mi az idő, s nem tudom, mi az, amit nem tudok.” (Vallomások) De kedves testvérek, van ehhez a kérdéshez nekünk másféle bemenetünk is, mi nemcsak a filozófia felől tudunk kérdezni, hanem önmagunk felől is. Halljuk csak a zsoltáros kérdéseit! Olvasom: *mikor vizsgáltasz meg engem, mikor tartasz ítéletet, mennyi még szolgádnak napja? Kis híján semmivé tetted – ez is időkategória!* [Ez a kis híján: majdnem, éppen csak – ismerjük a 20. század egyik legrettenetesebb kifejezését, a Blitzkrieg-et, a villámháborút, meg korábról Vilmos császár híres mondatát: mire lehullanak a lombok..., mikorra, addigra már haza jönnek győztesen katonáink.] Aztán illet mond még a zsoltáros ebben a szakaszban: *elfogy a lelkem, elfogy a szemem, mert elfogy már az időm. Olyanná lettem, mint a füstölt bőrszak. Régen bőrszakban, bőrtömlőben tartották a folyadékot, s miután a tűzhely is ott volt a ház közepén, jól megfüstölődtek ezek a tömlők, de ahhoz idő kellett.*

Azért hangsúlyozom annyira az időt és a hozzá kapcsolt kérdést (mikor?), mert jól tudom, hogy van nekünk egy másik kérdésünk is, és ezt sokkal gyakrabban fel szoktuk tenni, olyannyira gyakran, hogy meg is felejtkezünk emerről. A másik kérdés: miért?! Miért hagyta el, Uram, miért ítélsz, miért nem felelsz, miért késlekedsz, miért fordultál el tőlem, miért ez a baj? Ám hadd idézzek most csupán zsoltárokat (hagyom Jóbot, hagyom a bölcsességet, hagyom a történeteket, meg hagyom a prófétákat is), csak zsoltárokat hozok ide, annak igazolására hogy a „mikor?” kérdését a „miért?” kérdése mellett fel kell tennünk.

Azt mondja az egyik zsoltárban a megalázott ember: *meddig* örvendeznek még a hitetlenek, *meddig* piszkolódnak (szó szerint fordítom) és tapossák örökségedet? (Zsolt 94,3) Egy másik zsoltár a veszedelemben: *meddig* támadtok még egy ember ellen, *meddig* törtök ellene valamennyien, mint meghanyatlott fal és dülő kerítés ellen? (Zsolt 62,4) Amikor összeomlik a nemzet és beáll a nagy történelmi katasztrófa, azt kérdezi a zsoltáros: seregek Ura, Istene, *meddig* haragszol népednek könyörgésére? (Zsolt 80,5) Milyen döbbenetes: imádkozunk és Isten haragszik az imádságunkra. Meddig haragszol még népednek könyörgésére?

Betegségben: Uram, *meddig* feledkezel el rólam végképpen, *meddig* rejtet el orcádat előlem, *meddig* tanakodjam lelkemben, bánkódjam szívemben naponként, *meddig* hatalmasodik az én nyomorúságom énrajtam? (Zsolt 12,2-3)

Magányban: avagy *mindörökre* elvet-é az Úr s nem lesz *többé* jóakaróm, avagy

végképpen elfogyott kegyelme, vagy megszűnik ígérete nemzedékről nemzedékre, avagy elfeledkezett-e könyörölni Isten, elzárta haragjában irgalmát? (Zsolt 77,8-10) Ítéletben: *meddig rejtegeted még magadat, oh, Uram, szüntelen, és ég még a Te haragod, mint a tűz?* (Zsolt 89,47)

Nagy életkérdések közepette, a református zsoltárban, a 90.-ben mondja: térj vissza Uram, *meddig* késel és könyörülj a Te szolgálidon. (Zsolt 90,13) Vagy éppen a bizonytalan jövő előtt, amikor minden megsötétedik, ezt mondja a 74. zsoltár: jeleinket nem látjuk, próféta nincsen többé, és nincs közöttünk, aki tudná, *meddig* tart ez?! (Zsolt 74,9) A Biblia-tudósok szerint: megírása idejét tekintve ez az utolsó zsoltár.

De azért hadd idézzek egy prófétát is, mert ide vág. Ézsaiás próféta beközelgő veszedelemről hallva kérdezi Istent, hogy miért ez, meddig tart ez, és akkor azt mondja neki az Úr: Menj és mondd meg ezt a népnek: hallván halljatok, és ne értsetek, látván lássatok, és ne ismerjete, kövéritsd meg e nép szívét és füleit dugd be és szemeit kend be, ne lásson szemeivel, ne halljon füleivel, ne értsen szívével, és meg ne térjen, hogy meg ne gyógyuljon. És akkor fölkiált a próféta: *meddig* lesz ez Uram? (Ézsaiás 6,9-11) Adventi kérdés tehát a zsoltáros kérdése, meddig, mikor, mikor vigasztalsz meg, mennyi még napjainknak száma, mikor hozod el igazságos ítéletedet?

És erre felel szépen Pál apostol a Galatákhöz írott levélben, a lekióban felolvasott szakaszban, amikor azt mondja: *mikor* pedig eljött az idők teljessége, Isten elbocsátotta az Ő Fiát, az Úr Jézus Krisztust, aki asszonytól született, aki törvény alatt született, hogy megszabadítson bennünket, törvény alatt valókat és gyermekeivé fogadjon.

A zsoltárban – visszatérve mostmár a felolvasott szakaszhoz – sokféle idő van. Hadd jelezzem, hogy miféle idők vannak itt. Mondom még egyszer, felejtjük el, ahogyan a filozófia próbál kategorizálni, itt most a saját létidőnket, saját tapasztalatainkat fogalmazzuk meg. Beszél a zsoltáros az *epekedés idejéről, több helyen is mondja a felolvasott szakaszban*: elfogyatkozik lelkem beszéded kívánása miatt, elfogyatkoznak az én szemeim és aztán még egyszer mondja: majdnem semmivé tették engem. És mindenikben ugyanaz a kifejezés van: elfogyok, elepedek, elsorvadok, eltűnik minden, ami én vagyok. Ez az epkedés ideje, a vágyakozás ideje, amikor a zsoltáros – aki, ahogy mondtunk szerelmes Istenbe -, már szinte elég a vágyakozásban, szinte semmivé lesz az epkedésben.

De ez a *vigasztalás ideje* is. Fölteszi a kérdést: *mikor* vigasztalsz meg engem? És kedves testvérek, ha ezt a kérdést fel tudjuk tenni, ha ez oda van írva a tenyerünkbe, kezeiket fel, és megmutatjuk Istennek, akkor már meg is nyitottuk a vigasztalás idejét. Mikor vigasztalsz meg?

De ez a *szenvedés* ideje is, utaltam már a zsoltáros hasonlatára. Azt mondja, olyan lettem, mint a tömlő a füstön. Ez a bőrszak, amit valahova felakasztottak, hosszú ideje használnak már, aztán csak megcsapta a kemence, a konyha füstje, s bőrből lévén kiszáradt, megrepedezett. Bőrszak. Karl Barth, a nagy teológus a végtiszteségről, a temetésről írván azon tűnődik, vajon mi az oka annak, hogy a régiek is, és mi is megrendülünk egy holttest láttán. Miért nem úgy vagyunk ezzel, ha meg-

halt valaki, hogy: meghalt, meghalt, nem él, élő sejtalmazból halott anyag lett... kész, vége?! De nem mondjuk ezt. Sőt! Miért rendülünk meg, miért adjuk meg a tiszteletet? Azt mondja Karl Barth, mert annak a bírzsáknak, amely hordozta az egész életünket, annak a bírzsáknak, amelyet Isten olyan csodálatosra alkotott meg, és amelyre rávéste a maga képét és hasonlatosságát, nos, ennek megadjuk a tiszteletet. Szenvedés ideje ez. Azt mondja a zsoltáros: olyan lettem, mint a füstön levő tömlő, mint bírzsák a füstön – ez élet minden nyomorúsága gyötör.

És a szenvedés ideje mellé társul a *veszedelem* ideje is. A zsoltáros újra kitér azokra, akik elhagyták az Isten jó rendjét. Mitöbb, nem volt nekik elég, hogy elhagyták, hanem másokat is, így a zsoltárost is meginvitálták a maguk hamis és hazug útjára. De a zsoltáros ezt nem akarta. Említette többször is a korábbi szakaszokban, hogy a hitetlenek csúfolták, kérkedtek vele, vagyis provokálták, de ő nem feledkezett meg Isten törvényéről, nem hagyta el Isten útját. S most azt mondja a zsoltáros: ez nem volt nekik elég, hanem csapdát ástak neki azok, akik nem Isten törvénye szerint éltek, csalárdul elnyomták, csaknem semmivé tették.

De lám, ugyanakkor ebben a szakaszban megnyílik számunkra a *megújítás* ideje is. Így hangzik a szakasz utolsó verse, a 88. vers: *kegyelmed szerint eleveníts meg engem.*

Mindent összetéve, azt látjuk, hogy kétféle idő ütközik itt. Az egyik idő *telik*, ez a teljesedés ideje. A szerelmes epekedik: mikor jön el a kedves, mikor telik be az öröm, mikor érkezik el a szabadítás, mikor vigasztalsz meg engem – kiált! De közben *múlik is az idő. Fogy. Kiszáradtam, elfogytam, csapdába kerültem, szinte semmivé tettem* - mondja. Elmúlik, elfogy az a kevés is, ami van. Óriási feszültség van ebben. Meg is értem, hogy a hívó ember el szokta hagyni ezt a mikor kérdését. Inkább azt kérdezi, hogy miért. A „miért?” jó arisztotelianus kérdés. Miért? – ezért, azért, amazért, ok, okozat, hatás, kiváltott hatás, okozó ok, nem okozó ok..., lehet itt a miérteken töprengeni. A „miért?” az észnek a kérdése. De sose felejtjük el a nagy bölcselőt, Pascalt, amikor azt mondja, a szívnek is megvannak a kérdései. És a szív kérdez így: mikor?! Kérdezzétek bátran kedves testvérek, még akkor is, hogyha úgy érzitek, hogy forgószélbe kerültök, akkor is, ha úgy érzitek, hogy ez a dilemma feloldhatatlan: fogy-e az időnk, vagy telik?! Megtelik szabadítással, megtelik vigasztalással, megtelik Isten jelenlétével, Isten áldásával, - vagy elfogy az időm és elvész minden, és elfogyatkozom én is és már semmivé tettem és már semmi vagyok?!

Csak bátran, segítsen bennünket ebben az, hogy mielőtt Isten felelne a mi kérdésünkre, Ő is kérdez. Visszakérdez. Talán éppúgy, ahogyan a Mestert egyszer megszólította valaki: Mester tégy közöttem és a testvérem között ítéletet örökösödési perben!! Mire azt mondja Jézus, egészen pontosan kérdezi: kicsoda tett közületek engem osztóvá vagy bíróvá? (Lukács ev. 12,14) Vagy, ha nem is ilyen keményen, de azért Isten is kérdez. S ehhez megint csak zsoltárokat idézek, ámbár sokkal többet lehetne Isten kérdéseiből idézni a prófétáktól. De most csak a Zsoltárok könyvéből halljuk Isten kérdéseit: *meddig* ítélték hamisan, *meddig* emeltek a gonoszok személyét? S aztán felel a mi sok-sok „mikor-meddig?” kérdésünkre. Hát ítéljetek a szegénynek és az árvának és az elnyomottnak adjatok igazságot. (Zsolt 82,2) Vagy

egy másik helyen: emberek fiai, *meddig* lesz még gyalázatban az én dicsőségem, *meddig* szerettek hiábavalóságot, *meddig* kerestek hazugságot? (Zsolt 4,3)

Vagyis ez az idő, amelyről nem tudjuk, hogy telik-e vagy fogy-e, ez a változás ideje. Csak ne úgy legyen, kedves testvérek, ahogy én ezt egy karikatúrában láttam. Áll a hordószónok, előtte a mikrofon, valami politikai gyűlés. A szónok kérdezi: ki akar változást? Mindenki felteszi a kezét: változást, változást, változást! A következő képen azt látjuk, hogy megkérdezi a szónok: ki akar megváltozni? Senki nem teszi fel a kezét. Változást? Igen! De Isten belekérdez: te akarsz megváltozni? Azt hiszem, itt, a zsolttár mögött is vannak isteni viszontkérdések, melyek talán válaszok is. Így kiált a zsolttáros: *mikor* vigasztalsz meg engem? S Isten visszakérdez: *meddig* élsz csak magadnak? *Mennyi* a te szolgád napja? – kérdezi a zsolttáros. S megkérdezi Isten: *hány napot* adtál másnak? – egyet sem? *Mikor tartasz ítéletet az én üldözőim felett?* – kérdezi a zsolttáros. Krisztus visszakérdez: *mikor* bocsátottál meg nekik? Majd, amikor megbocsátottál nekik, akkor tartok ítéletet a te üldözőid felett.

Hogy még közelebb jussunk ehhez a titokhoz és még bátrabban tudjuk kérdezni, hogy kiprovokáljuk Istenből, hogy visszakérdezzen, és ezáltal elindulhassunk mi is a változásban, hadd idézzem még egyszer Augustinust két helyről. A megtérésekor, mielőtt még kezébe vette volna az Igét, ezt mondja: „gyöttrődtem, mert éreztem, hogy bűneim rabja vagyok és panaszos szóval kiáltoztam, mikor lesz vége ennek az örökös holnapra hagyatkozásnak, miért nem most, mindjárt? Miért nem szakítja meg az Úr életem gyalázatosságát?” S hogy milyen fontos volt ez a kérdés és reá az isteni felelet, és a megtérés, azt így írja le ujjongó szavakkal: „örök új szépség későn, jaj, későn kezdtelek szeretni. Bennem voltál, én meg künn. Kinn kerestelek s torz mivoltommal berohantam ékes teremtet világodba. Velem voltál és én nem voltam Veled. Teremtmények szakítottak el messze Tőled, amik nélküled nem is volnának. Aztán fölharsant hívó szózatod, megtörted lelkem süket csöndjét, kigyulladt bennem ragyogó világosságod, s elűzted rólam a vakoskodó homályt, illatod kiáradt, beszívtam és most utánad lelkendezek. Ízleltelek, éhezlek, szomjazlak, megérintettél, s ímé, áttűzesedtem a vágyakozástól békéd után.”

Értjük már, kedves testvérek, miért kiált így a zsolttáros: *elfogyatkozik az én lelkem a Te szabadításod kívánása miatt Igédben van reménységem. A Te beszéded kívánása miatt elfogyatkoznak az én szemeim, mondván, mikor vigasztalsz meg engem!* Ne feledjük, Isten kezébe fel vagyunk írva. A markomba véstelek téged, én terólad meg nem feledkezem... Isten kezében van az üdvösség ideje, a kegyelem ideje, az áldás ideje, Isten kezében van az idő teljessége is. Ámen

Imádkozzunk!

Urunk, segíts bennünket, mert miközben olyan türelmetlenül kérdezzük: mikor, mikor vigasztalsz, mikor hozol igazságot, mikor gyógyítasz, mikor erősítesz, mikor ragyog fel az igazság napja, - aközben mi magunk annyit halogatunk. Halogatjuk a döntést, a Hozzád térést, halogatjuk az igazságnak való engedelmességet, halogatjuk a boldog életet. Elhívott gyermekségünkben segíts minket bátran kérdezni Téged is, magunkat is. Segíts kezünket felemelni, Feléd nyújtani, segíts szent

hívással igazán komolyan és teljesen Téged hívni, hogy az idők teljességéhez közeledve felragyoghasson bennünk Jézus Krisztusunk igazsága, szeretete és hűsége. Így áldj meg bennünket most adventünkben, adventünk utolsó vasárnapján, néhány nappal karácsony előtt. Így töltsd be szívünket ámuló csodálattal, készséggel, fogékonysággal, add nekünk áldásaidat. S igen kérünk, vigyél gyógyulást betegeink számára, akik nem tudják, hogy megérik-e a holnapi napot vagy a következő esztendőt. Igen, kérünk, vigyél vigasztalást a gyászolóknak és a szomorkodóknak. Igen, kérünk, hozz szabadulást az elnyomottaknak, adj szabadságot a Krisztus nevéért üldözötteknek. Igen, kérünk, ragyogtasd fel igazságodat, hogy könnyörülhessünk az árván, az elnyomotton, s adhassunk igazságot a félreállítottaknak, a jogaiktól megfosztottaknak. Igen kérünk, most, a mi időnkben tedd teljessé, békességedet! Áldásaidat oszd meg mindannyiunkkal. Krisztusért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU